

worden ook geïllustreerd. De platen zijn zwart-wit, gedetailleerd en vaak op paginagroot formaat. Per soort wordt vermeld: een soortbeschrijving, de habitat en nationale verspreiding met een kaartje, de algemene verspreiding, vaak met diverse opmerkingen en/of een kritische discussie. In Israël komen relatief weinig pleurocarpe geslachten voor. Sleutels: Er is een hoofdtabel naar families aanwezig en verder tabellen naar geslachten en soorten. De tabellen die ik heb gebruikt voor het determineren van lokale collecties werken goed.

Deze flora behandelt ook vrij veel soorten die in ons land voorkomen. Het boek is zeer goed bruikbaar voor bryologen die ook in Zuid-Europa verzamelen.

Flip Sollman

Bespreking: Moss flora of China

X.J. Li & M.R. Crosby (eds.) 2001. Moss flora of China English version. Vol. 2. Fissidentaceae-Ptychomitriaceae. Science Press & Missouri Botanical Garden Beijing New York St. Louis. 283 pagina's. Hard kaft gebonden. Formaat 22 x 28.5 cm. ISBN 7-03-008744-5/Q.1005. Vol. 1 en 2 zijn ook online beschikbaar op www.efloras.org.

Inhoud: Voorwoord, inleiding; mossflora met systematische groepen, geciteerde literatuur, index op wetenschappelijke en Chinese namen. Voor- en achterin een kaart van China met de administratieve indelingen/districten. Per soort wordt gegeven: een beschrijving, de habitat, de verspreiding in China en daarbuiten, soms ook met hoogtegegevens, vaak met een illustratie en de bestudeerde Chinese collecties. In de regel geen discussie of opmerkingen. Onder de vaak beknopte geslachtsbeschrijvingen zijn nogal eens opmerkingen over recente revisies, twijfelachtige soorten en dergelijke te vinden. Illustraties: Niet alle behandelde soorten zijn afgebeeld. Er wordt ook wel verwezen naar andere recente werken. De figuren zijn in de regel duidelijk, vaak ook gedetailleerd, ongeveer een halve tot één pagina groot. Een aantal figuren is overgenomen uit de bekende publicatie van P.C. Chen uit 1941. Kaartjes: Van alle soorten is een verspreidingskaartje (met stippen) opgenomen. Sleutels: De tabellen werken soms moeizaam, bijvoorbeeld die van *Syntrichia*, *Tortula* en *Didymodon*. Een enkele keer zijn er ook wel pertinente fouten aanwezig zoals bij *Syntrichia sinensis* met een 'hoge' basale membraan (in plaats van lage tubus).

Een aantal betrekkelijk recente publicaties ontbreekt bij de referenties, bijvoorbeeld die van Kramer over de *Tortula ruralis*-groep uit 1980. Dit is wellicht een reden voor het in de flora ontbreken van een aantal soorten dat wel in China voorkomt, waarschijnlijk ook omdat de auteurs geen Chinees materiaal zagen. Dit betreft o.a. *Didymodon*- en *Syntrichia*-soorten. De plantengeografisch zeer interessante *Paraleptodontium recurvifolium* wordt evenmin vermeld. Deze soort is intussen in China ook al met sporenkapsels verzameld. De flora loopt niet gelijk op met de checklist van China (Redfearn et al. 1996 J.Hatt.Bot.Lab. 79: 163-357). Hierin zijn soorten opgenomen die niet in de flora zijn terug te vinden.

Er komen ongeveer 2500 mosssoorten voor in China. Ik raadpleeg de 'Moss flora of China' regelmatig bij het determineren van collecties uit de Himalaya. De flora is goed te combineren met de oudere publicatie van P.C. Chen en andere flora's uit de regio: India, Japan en de Russische federatie.

Kortom: een behoorlijk goed werk waarin ook een redelijk aantal soorten dat in Europa en in ons land voorkomt.

Flip Sollman

Bespreking: *Pottiaceae* of India

M.N. Aziz & J.N. Vohra. 2008. Pottiaceae (Musci) of India. Dehra Dun India. 366 pagina's. Hard kaft gebonden. Formaat 16.5 x 24 cm. ISBN 978-81-211-0627-6.

Geïnteresseerden kunnen deze flora het beste bestellen via een internationale boekhandel, in ons land bijvoorbeeld de fa. Houtschild in Rijswijk. De flora is behoorlijk compleet te noemen voor de behandelde groep en het gebied (India). Het boek kan goed gebruikt worden samen met de meer bekende flora's van Gangulee en de recente Chinese mosflora (Engelse editie). Een aantal in India aanwezige soorten uit de behandelde groep kon ik echter niet vinden in deze flora.

Inhoud: Voorwoord, materiaal en methode, taxonomie, literatuurlijst en een index. Verder is er een lijstje met nieuwe synoniemen aanwezig en worden nieuwe combinaties gemaakt. Illustraties: Deze zijn van goede kwaliteit. Ze zijn vaak ruim opgezet in zwart-wit en meestal gedetailleerd. Alle behandelde soorten worden afgebeeld. Er is een hoofdtabel opgenomen naar de geslachten. Bij het begin van de geslachten zijn ook tabellen aanwezig naar de soorten. Voor elke soort wordt opgegeven: een systematische beschrijving, citering van het typemateriaal, verspreiding in India en daarbuiten, habitat, onderzochte collecties, soms ook met enige aantekeningen of discussie.

Een aantal taxonomische beslissingen is volgens mij toch wel dubieus of beslist onjuist te noemen. Bijvoorbeeld *Barbula stewartii* Bartram als nieuw synoniem onder *Didymon constrictus* (Mitt.) K.Saito. De *Barbula* is een goed soort! Er zijn meer van dergelijke voorbeelden. Verder wordt een aantal literatuurreferenties beslist onjuist weergegeven, o.a. die van de recensent... Bij enig doorzoeken blijken toch soorten van de lijst 'Species not available' te vinden in herbaria. De flora eindigt met een index op de soorten en heeft verder een nogal 'zware' literatuurlijst waarin toch ook een aantal recentere, zeer relevante publicaties ontbreken.

Deze publicatie geeft toch een redelijk aantal soorten die ook in Europa voorkomen, met name Zuid-Europa. Alles bij elkaar toch wel een behoorlijk bruikbaar boek.

Flip Sollman

Bespreking: Flora of Australia, Mosses

P.M. McCarthy (ed.) 2006. Flora of Australia, Vol. 51, Mosses 1. Canberra/Melbourne, ABRS/CSIRO. 450 pagina's. Paperback. Formaat 17 x 24.5 cm. ISBN 06-43-09-241-2. Prijs ongeveer € 73. Zie ook www.publish.csiro.au (met sample view).